

Pranwan Ladaw (30), C, 2022

Akyu Hpyi Ai hta rawng ra ai myit masa ni

Hkristu hta tsaw ra ai nu wa hpu nau ni e, ndai laban gaw Pranwan Ladaw hta (30) ngu na laban rai nga ai.

Hkristan makam gara madang kaw nga ai hpe masam maram lu na matu ndai ga san masum hpe tinang hkum bai htai la mai ga ai. (1) Nye hkum hpe ngai gara hku mu ai kun? (2) Karai Kasang hpe ngai gara hku mu ai kun? (3) Nihtep ai hpu nau ni hpe ngai gara hku mu ai kun? Ndai ga san masum hpe htai yu nna tinang a makam hpe bai san jep la ga.

Ga san masum hte a mahtai gaw langai hte langai matut manoi nga ai hpe mu lu na ga ai. Anhte a akyu hpyi ai lam hte Hkristan prat gaw Karai Kasang a ntsa mu ai, tinang hkum hpe mu ai hte nihtep hpu nau ni a ntsa mu ai, ndai ningmu ni n jaw n ang ai rai yang gaw Hkristu sharawng awng ai lam hte nhtan shai mat na.

“Pharisee hte kang hta ai wa” ga shadawn

Yesu Madu a prat hta, Yuda masha ni gaw lani mi masum lang, jahpawt hkying jahku (9:00 am), shani ka-ang hkying shi lahkawng (12:00 pm), shana daw hkying masum (3:00 pm) aten ni hta nawku daw jau ma ai.

Jahpawt daw hte shana daw na nawku daw jau ai hpe, Yerusalem Nawku Htingnu hta, shani shagu, sagu kasha hpe hkungga nawng jau ai aten hte wa bung ai.

Yerusalem mare hta n nga ang ai aten ni hta gaw, Yuda masha ni gaw, Muslim ni Saudi Arabia na Makkah mare nga ai maga de man yawng nna nawku ai zawn, Yerusalem mare nga ai maga man yawng nna nawku ma ai.

Nawku Htingnu kata kaw nan sa nna nawku daw jau ai gaw grau akyu lu ai, grau tang du ai ngu hkam la ma ai. Kasa laika hta, Yuda Hkristan ni gaw Yerusalem na Nawku Htingnu de, Pentecost nhtoi shani zawn chyahkring hkring sa du ma ai ngu kasa ni tsun ma ai hpe mu lu ga ai (Kasa 3:1).

Ndai laban na lu ai chyum daw gaw, Madu Yesu a ga shadawn, Pharisee wa hte kang hta ai wa, Nawku Htingnu kata hta akyu hpyi nga ma ai lam rai nga ai.

Pharisee wa gaw tinang hkum hpe kaga masha hte n bung ai wa, Mawshe tara hte makam masham lam hta hkan shatup ai wa, ngu hkam la nna arawng mala ai akyu hpyi ga hte akyu hpyi ai.

Pharicee

Pharicee ni gaw Mawshe a tara hpe hkrak tup hkan nang ai, makam rawng ai laksan wuhpung ni ngu hkam la ai ni rai nga ai.

Pharicee ni gaw Hkingjawng n re ai, yu maya shawa masha ni hta na, lak san hpawng de da ai wuhpung rai ma ai.

Shanhte a yaw shada ai gaw Yuda makam lam hta kasi madun lu na matu tara shadik shaman ai rai nga ai.

Shanhte gaw dai zawn shaman shakyang la ai a majaw hpang daw de Yuda masha ni a wenyi lam hta hpa-awn ni, shing n rai, sharin shaga ai ni tai wa ma ai.

Rai ti mung, shanhte gaw, na wa ai hte maren, gawng ba, rai dum wa nna, tingkyen myit kaba wa ma ai hte Mawshe hku nna Karai Kasang jaw da ai Tara Kanu Lam Shi (10) hta tara shajan ni langai hpang langai jat bang ma ai. Dai tara ni hpe n hkan n mai tara shatai ma ai.

Yu maya msha langai mi hku nna dai jat bang ai tara ni hpe hkrak tup hkan shatup lu na matu gaw n loi la ai. N hkan shatup lu ai ni hpe mung mara lu ai ni, ngarai wan hkrat na ni, nga nna, Pharisee ni daw dan, yu kaji, jahka da ma ai (Yh 7:49).

Kang hta ai wa

Israel mungdan hta, kang hta ai ni daram n ju n dawng ai hkrum ai masha kaga n na ai rai nga ai. Roma ni up hkanng ai npu hta magam gun ai a majaw mung, matsan mayan ni kaw na ahkun hkanse hpe n tara shalaw nna hta ai majaw mung rai nga ai.

Roma Asuya hta laklai ai ahkun hkanse hta ai lam langai nga ai. Shanhte gaw, Yuda masha n re ai, lit la galaw ai masha langai ngai hpe myit hkrum lam galaw nna san da ma ai. Dai lit la galaw ai wa mung, buga masha ni hpe, buga ginra hta hkan nna ahkun hkanse hta ai lit hkam hpe bai shatsam da ma ai.

Ndai laban na Kabu Gara Shiga chyum laika hta na Zacharius gaw Jerihku mare kaba na kang hta ai wa langai rai nna, Yesu Madu shaga la ai Mathe gaw Carpanaum mare kaba na, madang nyem, kang hta ai wa rai nga ai (Lk 5:27-28).

Kang hta lit hkam ni hte madang nyem lawu na kang hta ai ni gaw ladat langai hpe sha hkan ma ai. Mare masha ni kaw na, masat tawn ai hta grau law law ai hku hta la nna, lahta na kang hta lit hkam ni hpe gaw masat da ai hte maren bai ap jaw ma ai. Jan ai hpe gaw shanhte madu la ma ai. Ndai ladat hte lu su sahti ni tai wa ma ai.

Dai majaw kang hta ai ni hpe mara lu ai ni nga nna shamyng shaga ma ai. Mara lu ai amu hpe sha galaw gun hpai ai majaw rai nga ai. Shanhte hpe masha sat ai ni, lagu lagut damya ni, shawa num ni hte maren sha tawn da ma ai.

Pharisee gaw makam masha htung tara lam ni hkan shatup ai tara maigan wa rai nga ai

Karai Kasang hte nihtep ai hpu nau ni ngu ai hte seng nna teng man jaw ang ai ningmu nga wa na shangun nna gawngba raidum ai Pharisee langai a akyu hpyi ai ladat gaw akyu n lu, akyu n jaw, kaman sha rai nga ai lam Madu Yesu anhte hpe sharin shaga ai.

Karai Kasang hte hpu nau ni a ntsa teng man jaw ang ai hku mu chye ai gaw tinang hkum hpe shagrit shanem ai hte, teng man jaw ang ai hku mu la hkam la chye ai hta madung hkan ai rai nga ai hpe Madu anhte hpe sharin shaga ai.

Pharisee wa shi hkum hpe shi mu ai lam

Tinang hkum hpe san seng san pra ai wa, mara n lu ai wa, Mawshe tara hpe hkrak tup hkan shatup ai wa re ai ngu hkam la ai hpe shi a akyu hpyi ga hpe maram ai a marang e chye lu nga ai.

Yuda ni gaw, tara nga ai hte maren, Karai Kasang a mara dat hkyam sa hpyi nem ai nhtoi hta shaning shagu kalang lusha gam ra ai (Jaw Jau 16). Pharisee gaw shaning tup lusha gam ai ngu arawng mala da ai hpe mu lu ga ai.

Tara nga ai hte maren, dusat dumyen hte yi sun hkau na kaw na shu la hkam la lu ai nsi nai mam ni hta na htam shi alu atan galaw sak jaw ra ai (Tara Jahprang 14:22-27). Pharisee wa gaw shi a sum wang kaw na nsi nai mam hpe pyi htam shi jaw bang ai lam Karai Kasang hpe shiga jaw shana ai.

Raitim, Pharisee ni hkan shatup ai nhtoi gaw gat lawk hpaw ai shani rai nga ai: bat langai hte mali ya shani hta dai zawn galaw na matu lata ma ai. Dai hte maren, lusha gam kumla hku nna baw hta dap ru bun nna gat lawk ni, lam nshe ni hta tsap nga ma ai.

Yesu Madu tara mungga hkaw tsun ai shaloi ndai lam ni hte seng nna shanhte hpe tara shadi jahpai, lusha gam jahpai, hpyi hpun ai ni rai ma ai ngu chyahkring hkring tsun da ai (Mt 6:16; 23:23; Lk 11:42).

Pharisee wa Karai Kasang a ntsa mu ai ningmu

Shi a akyu hpyi ga gaw Karai Kasang hpe shakawn ai hte hpang da ai. Raitim, dai zawn rai Karai Kasang hpe shakawn ai gaw shi hkum hpe madung da shakawn ai tai nga ai. Karai Kasang hpe shakawn ai ga hta, Karai Kasang a hpung dagu hte n re ai sha, shi hkum nan shakut ai majaw re ngu hkam la ai lam sha rai nga ai.

Karai Kasang kaw na hkam la lu ai chyeju a majaw n re ai sha, shi hkum nan tara shadik shatup ai majaw Karai Kasang shi hpe jaw ang ai hpe hkam la ai re ngu myit la hkam la ai.

Ndai zawn shakut ai a majaw Karai Kasang hta shi hpe hkye la na lit nga ai ngu hkam la ai rai nga ai.

Pharisee wa nihtep ai ni hpe mu ai ningmu

Shi hte Pharisee manang ni hta lai nna kaga masha ni yawng gaw mara lu ai ngu hkam la ai. “Pharisee wa gaw shi hkrai kaga hkran tsap nna, Karai Kasang e, ngai gaw hpya lu hpya sha ai, nammak lawhpa ai, n ding n man ai, num shut num shaw re ai masha gale ni hte n bung nngai majaw, ngai nang hpe chyeju dum nngai. Wora kang hta ai wa zawn mung n rai nngai majaw nang hpe chyeju dum nngai,” Lk 18:11).

Mungkan ga kaw dingman dinghpring ai masha latsa nga ai rai yang, dai hta ngai hte nye kasha ni lawm ai; lama na langai sha nga ai ngu masat jang mung dai wa gaw ngai nan rai nga ai, nga nna tsun na ni gaw dai zawn re ai Pharisee ni rai ma ai.

N lum n tsi makam hte mara lu ai kang hta ai wa

Ga shadawn hta kang hta ai wa a akyu hpyi ai lam hpe tsun ai shaloi Pharisee a akyu hpyi ai ladat hte shai ai hku Madu Yesu tsun ai.

“Kang hta ai wa gaw, tsawmra tsan ai kaw tsap nna, lamu de pyi n wam mada ai, shi a shingda adup let, Karai Kasang e, ndai yubak mara kap ai wa ngai hpe matsan dum la rit law, ngu nna hpyi wu ai” (Lk 18:13).

Ndai akyu hpyi gaw kadun ai raitim, kang hta ai wa a myit la hkam la myit masa hpe danlen ai hku mu lu nga ai.

Karai Kasang a man hta, arawng mala ai n nga ai. Byin ai lam yawng gaw tinang a mara hkrai rai nga ai ngu shagrit shamen ai myit hte yin la chye ai.

San seng Chyoi Pra dik htum ai, tsaw ra matsan dum lama myit kaba ai Karai Kasang hpe chye wu ai hte hpyi mu lu na ra ai, tam mu mu na ra ai nga ai Madu Yesu a sharin shaga ga malai hte maren, bai hpyi bai hpyi galaw ai.

Nihtep ai wa hte seng nna mung, shi gaw kaga hpu nau ni hta grau ai wa re ngu n hkam la ai. Nihtep ai wa hte Karai Kasang a man hta, shi gaw matsan mayan re ai mara galaw shut hpyi ai wa re ngu shi hkum shi mu la hkam la ai.

Nawku jawng kaw na pru wa ai shaloi, Karai Kasang a shakawn shagrau chyeju jaw ai hpe hkam lu ai.

Karai Kasang hpe mung, tinang hkum hpe mung, nihtep hpu nau ni hpe mung kaja hku mu ai San Pawlu

San Pawlu mying majing gaw Sawlu rai nga ai. Shi gaw shawng de, Pharisee langai tai lai wa ai (Kasa 23:6). Yerusalem na kaja dik htum chyum dakkasu jawng kaw lung wa ai rai nga ai. Mawshe a tara hpe htep lahti hkan shatup lai wa ai (Kasa 22:3). Karai Kasang a man e, dinghpring dingman ai wa ngu hkam la lai wa ai.

Sawlu, Damascus mare na Hkristan ni hpe jeyang na matu hkawm sa ai lam hta Karai Kasang shadan dan nna shading sharai ya ai hpang she nhtang hku rai ma ai. Teng man jaw ang ai makam tara ni hpe chye na wa ai. Madu Yesu, shi hpe Pawlu ngu shamyng lai ya ai.

Karai Kasang hte Shi a tsaw ra matsan dum lama ai, yaw sin ai lam ni yawng hpe teng man jaw ang ai hku chye na wa ai.

Shi hkum hpe mung, hpu nau ni ntsa mung kaja ai myit masin hte teng man jaw ang ai hku chye na hkam la hkan sa let shi a sak prat hpe ap nawng daw jau lai wa ai.

San Pawlu gaw, Karai Kasang a tsaw ra matsan dum lama ai hpe hkam sha lu ai wa ngu shi hkum hpe shi mu mada hkam sha ai wa rai nga ai.

“Dai mara kap ai ni hta ngai mahtang mara kaba dik ai wa rai nngai” (1Tim 1:15). Shi hkum hpe shi mara lu ai wa ngu chye na wa ai. Lagat shingjawng ai hta lagat shingjawng shang lawm taw ai wa hku nna shi hkum hpe shi mu ai. Shi gaw Karai Kasang hpang de tinang a sak prat hpe ap nawng daw jau ai wa raitim, dai lam yawng gaw shi a majaw n re ai sha, Karai Kasang a majaw she rai nga ai hpe kam sham hkap la lai wa ai (2Tim 4:7).

Karai Kasang hpe gaw ga sadi dung ai wa, shawang myit kaba ai wa hku mu ai. Gade n na shi ai laman hta, Karai Kasang kaw na, shi hta n ging dan ai chyeju kumhpa langai, hkam la lu ai lam tsun dan let, Karai Kasang a tsaw ra myit hte hkam sharang, shakut shaja ai ni hpe mung jaw ya na re hpe mu lai wa ai lam sakse hkam da ai.

San Pawlu gaw shinggyim masha yawng hpe tsaw ra lai wa ai. Shi a mungga hta Hkristan ni hpe tsaw ra ai lam chyahkring hkring tsun da ai. Shanhte a kabu pyaw ai, myit yawng ai lam yawng gaw shi a kabu pyaw ai, myit yawng lam mung rai nga ai ngu hkam la lai wa ai.

“Masha yawng gaw ngai hpe kabai kau da mi ai. Karai Kasang gaw shanhte ning rai galaw ai a majaw mara n tai u ga” (2Tim 4:16).

“Yesu gaw, Wa e, shanhte a mara hpe dat kau ya mu, shanhte galaw ai lam hpe shanthe n chye nga ma ai, nga ai” (Lk 23:34).

San Pawlu a masin salum gaw Yesu Hkristu a Salum hkrang bung salum (copy) rai nga ai, ngu San Pra ai John Chrysostom sakse hkam tsun shapraw da ai.

Akyu hpyi saga

Wa Karai Kasang e, Nang Madu hpe mung, tinang hkum hpe mung, hpu nau ni hpe mung, ningmu kaja hku mu chye nna ap nawng daw jau sak jaw lu ai chyeju jaw ya rit. Anhte a Madu Hkristu a marang e hpyi nem nga ga ai. Amen.

Hkristu hta tsaw ra hkung ga ai kanu kawa tarahkaw sara/num ni hte nu wa hpu nau ni e, ndai laban gaw Pranwan Ladaw hta (30) ngu na laban rai nga ai.

Hti ang ai Ja Chyum Mungga ni gaw

Chyum Mungga Daw (1) – Sirack 35:12-14, 16-19

Chyum Mungga Daw (2) – 2Tim 4:6-8, 16-18

Kabu Gara Shiga – Lk 18:9-14

Ndai Ja Chyum Mungga ni hpe hti nna, hpawtni na nawku dawjau lamang ni hpe woi awn nga ga.